
BØRNEPERSPEKTIVER, INKLUSION OG FORÆLDRESAMARBEJDE

Pointer ...

- Styrke fokus på 'de andre børn' – på sociale dynamikker i børnefællesskaberne – når vi vil forstå børn i vanskeligheder
- Styrke fokus på forældresamarbejde om børnenes fællesskaber og samarbejde om forskelligheder

Når man følger børnene ...

- Børnenes perspektiver: En god dag er ”når man leger godt” og man skal i børnehave fordi ”man jo skal lege med nogen”
- -> det helt centrale ‘at kunne være med’ , være en del af og hvor man ‘hører til’
- Børnene er orienteret mod hinanden – mod deltagelse, at kunne bidrage og at ens indspil bliver brugt - være med at præge aktiviteter

-
- Børnefællesskaber som central udviklingsbetingelse i børnelivet
 - Den måde børnenes fællesskaber fungerer har betydning for hvordan alle børn trives
 - Børnenes udviklingsmæssige udfordringer er vævet ind i sociale samspil forhandlinger, konflikter og muligheder for *tage del, bidrage og få indflydelse*

Børnefællesskaber

- Børn er betingelser for hinandens sociale muligheder
- Børns 'fælles skaben' - 'det fælles' skabes i samspil
- Sociale dynamikker i børnefællesskaberne giver forskellige deltagelsesmuligheder – får forskellige betydninger for forskellige børn
- Positioner er skabt i samspil
- Børns fællesskaber er i bevægelse og bevæge*lige*
- Struktur og organisering har stor betydning for børnenes sociale muligheder

Mille – en stille pige?

- Pædagoger i daginstitution bekymret – Mille går meget rundt alene, meget stille, virker afvisende og uinteressert ift de andre børn, tager ikke selv initiativer, forlader lege, meget opsøgende ift de voksne. De andre børn 'glemmer hende', anonym
- PPR inddrages – der ønskes hjælp til at støtte Milles legerelationer

(Bonderup & Larsen, 2015)

Forældrene ...

- Forældre deler bekymring omkring det sociale, men oplever Mille meget anderledes derhjemme: meget bestemt pige med meget energi, vil ha' sin vilje, bliver hurtigt sur og frustreret over meget små ting.
- Oplever Mille som meget "observerende" i bh og hun fortæller om det de andre børn gør 'som de ikke må'
- Svært med legeaftaler
- Holder hende hjemme, når de kan ...(i skolen er 'friheden' slut)

Målsætninger for samarbejdet

Målsætninger	Strategier
<i>"At Mille får en mere synlig rolle i gruppen"</i> <i>"At Mille bliver bedre til at komme ud af en leg"</i>	<i>"En voksen der hjælper med at forstørre hendes initiativer og handlinger"</i> <i>"Vi voksne guider og støtter Mille i leg med andre børn"</i> <i>"Små legegrupper"</i>
<i>"At Mille bliver bedre til at give udtryk for sine følelser"</i>	<i>" Fokus på at forstørre hendes følelser og ikke hendes handlinger"</i> <i>"Forældre skal sørge for flere legeaftaler"</i>

En samling ...

Pædagogen spiller guitar, og de laver forskellige sanglege. De laver en leg , hvor man skal vise *"hvad man kan"* (hinke, hoppe mm.) og her vil alle børnene gerne vælge (ved at række hånden op), hvad de skal inkl. Mille. Marie bliver valgt først. Marie vil hinke og må vælge en anden at tage med op at hinke. Næste gang er det Milles tur og hun kan "hoppe". Hun skal vælge én at tage med op, men ingen af børnene vil med op. Mille går hen til pigerne efter tur. Pædagogen opfordrer de andre børn til at hoppe med Mille. Marie svarer, at det er fordi, at de hellere vil hinke. Til sidst går pædagogen med op og hopper med Mille. (Bonderup &Larsen, 2015).

Observationer peger på

- En børnegruppe, der er meget alders- og kønsopdelt,
- Særligt blandt pigerne – klart markerede venskabsrelationer (to og to). Nogle piger med dominerende positioner - bestemmer hvem der er med eller ej i legene
- Pædagog: *"Vi har rimelige mange dominerende piger i denne her gruppe"*
- Under strukturerede pædagogiske aktiviteter snakker børnene mest med dem de leger med i forvejen
- Mille observerer de andre piger 'på afstand' – tager 'små initiativer' - bliver ofte fravalgt, overset og overhørt

Et barns vanskeligheder kan sætte os på sporet af sociale dynamikker i fællesskabet

- Vanskeligheder må forstås i relation til børnefællesskabernes dynamikker
- Vanskeligheder får betydning *i* en konkret sammenhæng *blandt* andre børn – betydningen af vanskeligheder opstår i samspil
- Betydningen af fokus på ‘de andre børn’ og deres grunde til afvisninger - knyttet til dynamikkerne imellem dem
- og børnenes betingelser for at deltage (de voksne samarbejde, vores måder at strukturere praksis på)

Analysere børnefællesskaber

- Fokus på *flere børns måder at deltage på*, hvordan børnene stiller betingelser for hinanden, hvordan *sociale situationer* ser ud fra *flere sider* og hvilke muligheder de giver for at tage del og *bidrage*.
- Hvad karakteriser *fællesskabets dynamikker*? Hvilke *præmisser* for deltagelse sættes i spil?
- Inddrage hvad børnene gør i forhold til hinanden - hvordan det ét barn gør, hænger sammen med *hvad andre gør*
- Forskelle og variationer i situationer og samspil – ‘sprækker’ og muligheder

Forældre og børnenes fællesskaber

- Forældrenes fællesskab med hinanden har betydning for børnenes muligheder
- Forældre kan have brug for at se sammenhænge mellem eget barns trivsel og de andre børns inddragelse
- - konkrete indblik som støtte til at forstå deres barns deltagelse og konteksten for barnets handlinger
- Forældres 'fælles orientering mod det sociale' – meget forskellige indblik i det og betingelser for at deltage

Forældre om inklusion

- *Så blev man lidt mere bevidst om, at... det vedkommer os alle sammen.
... at sige, at vi kan godt tage dig med hjem at lege, selvom vi måske ikke lige umiddelbart havde en tanke på den måde*

Forældreskab udøves i samarbejde

- Forældres omsorg og deltagelse er flettet sammen med muligheder for at få *viden* fra andre og *indsigt* i andre steder – det er der alment set udfordringer forbundet med
- Dialog/samarbejde med *andre forældre* har betydning for forældres selvforståelse og oplevelse af 'hvad for et barn, jeg har'
- Vanskeligheder fører ofte til isolation

Samarbejde om forskelligheder

- Forældre og professionelle ser børnene i forskellige situationer og har forskellige opgaver. Problemer og udfordringer kan fremtræde meget forskelligt.
- Forskelle skal ikke nødvendigvis 'overvindes' – men *udforskes* og *forbindes* til forældre og professionelles forskellige opgaver og til børnenes liv på tværs
- -> Udvikle mere sammensatte forståelser (ikke nødvendigvis enighed eller konsensus)
- Arbejde i og med forskellene ...

Litteratur

- Højholt, C. , Larsen, M.R. & Stanek, A.H. (2007). Børnefællesskaber - om de andre børns betydning: at arbejde med rummelighed og forældresamarbejde. København : Forlaget Børn og Unge
- Kousholt, D. (2014). Samarbejde mellem pædagoger og forældre – set fra familiers hverdagsliv. I *Morgendagens pædagoger: grundlæggende viden og færdigheder*. (1. udg., s. 119-133). København: Akademisk Forlag.
- Kousholt, D. (2012). Børnefællesskaber og udsatte positioner i SFO: inklusion og fritidspædagogik. I P. Hviid, & C. Højholt (red.), *Fritidspædagogik og børneliv*. (1. udg., s. 192-214). Kapitel 8. Hans Reitzel
- Kousholt, D. (2011). *Børnefællesskaber og familieliv. Børns hverdagsliv på tværs af daginstitution og hjem*. København: Dansk Psykologisk Forlag
- Kousholt, D. (2005). Forældreperspektiver på samarbejde mellem institution og hjem. I: Højholt, C. (red.) *Forældresamarbejde. Forskning i fællesskab*. København: Dansk Psykologisk Forlag
- Kousholt, D., & Berliner, P. (2013). *Vidensbaseret indsats over for udsatte børn i dagtilbud - modelprogram: VIDA-forskningsrapport 3. Forældreinddragelse*. København: Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Aarhus Universitet. (VIDA-forskningsserien; Nr. 2013:06).
- Røn Larsen, M. (2011). Forældresamarbejde – dilemmaer og betingelser. I: Jensen, A. K. & Meyer, V. T. (red.) *Pædagogens bog om individ, institution og samfund*. København: Akademisk Forlag
- Røn Larsen, M. (2004). Børnefællesskaber i den pædagogiske praksis. *Vera*, 29, november, 68 – 79.

